

מורה. גנת מלווה

מורה מלווה הוא עמית מנוסה המלווה את עובד ההוראה החדש לאחר שנת ההתמחות בהיקף של 20 שעות בשנה ומספק לו תמיכה מקצועית-דידקטית, חברתית ורגשית. המלווה מסייע לעובד ההוראה החדש להיקלט בעבודה בדרך של טיפוח היכולות החינוכיות לעבודתו. הוא הכתובת של עובד ההוראה החדש להיוועצות דחופה, לתמיכה ולפתרון בעיות שנוצרות במהלך העבודה עם תלמידים, עם הורים ועם אנשי צוות. המלווה יכול לצרף את היועץ החינוכי לסייע בהתמודדות עם קשיים מיוחדים. המלווה ישתף את המנהל לפי העניין והנסיבות. כל מלווה יכול ללוות שני עובדי הוראה חדשים לכל היותר. בכל מקרה יש לקיים את פגישות הליווי לכל עובד הוראה חדש בנפרד. תהליך הליווי מתקיים בעיקר בשנה שלאחר ההתמחות, אך ממשיך גם בשנה השנייה שלאחר ההתמחות למי שקיבל הארכה לשנת ניסיון נוספת בעת תהליך ההערכה לקביעות.

התנאים הנדרשים למילוי תפקיד מלווה

- עובד הוראה בתפקיד של מורה או גנת (מנהל בית ספר או מפקח לא ישמשו כמלווים).
- עובד הוראה מסגל בית הספר שבו מועסק עובד ההוראה החדש.
- בעל תעודת הוראה או רישיון הוראה.
- בעל ותק של ארבע שנים לפחות בהוראה.
- מומלץ שיהיה בעל ניסיון בהוראת מקצוע אחד לפחות ממקצועות ההוראה של עובד ההוראה החדש, ובהוראה באותה שכבת גיל שבה מלמד עובד ההוראה החדש.
- בוגר קורס להכשרת חונכים ומלווים באחד המוסדות להכשרת עובדי הוראה.
- במקרים חריגים תאושר העסקתו של מלווה שאינו בוגר קורס להכשרת חונכים בתנאי שישתלב בקורס זה במקביל לעבודתו. קורס זה מוכר לצורך קידום במסגרת מתווה "אופק חדש" ו"עוז לתמורה".
- יכולת ונכונות לתת תמיכה רגשית ומקצועית לעובד ההוראה החדש ולשמש כתובת זמינה לשאלותיו ולהתלבטיותיו, ומקור להעצמתו.

תפקידי המורה המלווה

- תהליך הליווי הוא תהליך של דיאלוג מתמיד בין המלווה לעובד ההוראה החדש, והוא מתקיים במקום העבודה ומחוצה לו. דפוסי התקשורת ביניהם נקבעים על ידי שניהם, על פי הצרכים והנסיבות המיוחדים להם. עם זאת, קיימים דפוסי עבודה המעוגנים בתפקיד, ועל המלווה להביאם לידיעת עובד ההוראה החדש בתחילת תהליך הליווי.
- קיום סדרת מפגשים אישיים עם עובד ההוראה החדש בהיקף של 20 שעות. יש לתעד את תאריכי המפגשים והנושאים הנדונים. מטרת המפגשים היא שיחות רפלקטיביות ודינמיות להעצמת עובד ההוראה החדש, בזיקה לנושאים חינוכיים שהוא חווה במהלך עבודתו.
 - צפייה בשיעורים שמעביר עובד ההוראה החדש, על פי בקשתו ובתיאום מראש. צפיית המלווה בשיעורים מיועדת לסייע לעובד ההוראה החדש מבחינה פדגוגית-דידקטית, חינוכית ואישית. במסגרת הצפייה על המלווה לרשום לעצמו הערות ואבחנות שימשו בסיס לשיחה שתתקיים בעקבותיה.
 - צפייה בשיעורים שמעביר המלווה. מומלץ כי המלווה יזמין את עובד ההוראה החדש לצפות בשיעורים שהוא מעביר לשם הדגמת פעולת ההוראה ולמידה ממנה. חשוב שהיא תלווה בשיחה, שבה יחשוף המלווה את שיקול הדעת שהנחה אותו ואת תהליכי קבלת החלטות בעת הכנת השיעור וההוראה. כך יוכל עובד ההוראה החדש לשמש מעין עמית מקצועי למלווה, לשאול שאלות ולהעיר הערות שעשויות לחדד את מיומנותיו בהוראה.
 - קיום שיחות משוב בעקבות צפיית המלווה בשיעורי עובד ההוראה החדש. אחת מפעולות הליווי שיש לה תפקיד משמעותי בקידומו המקצועי של העובד החדש היא שיחת משוב. שיחה זו חושפת אותו לאירועים החינוכיים והדידקטיים שהתרחשו בעת ההוראה. שחזורם בעת השיחה מאפשר הפעלת שיקול דעת ובקרה על ההתנסות, תוך חשיבה על הקשר בין המטרות שהוצבו לפני השיעור לבין הפעילויות שנעשו במהלכו וההישגים שהושגו בעקבותיו. ראוי לברר במהלך השיחה מה היו המטרות ההוראה, אילו החלטות התקבלו בעת ביצועה, מה משמעותן וחשיבותן, במה הן נכונות ואלו חלופות אפשר להציע להן.

- יצירת קשר עם המנהל/המפקח ובעלי תפקידים לפיתוח תרבות קליטה מיטבית של מתמחים ושל עובדי הוראה חדשים.
- שותפות בתהליכי ההערכה לקראת קביעות, אם היא נדרשת על ידי מנהל בית הספר או מפקח גן הילדים.